

**Ajuntament
d'Eivissa**

MEMÒRIA PROJECTE EINES DE CULTURA 2008-2009

1. Pròleg
2. Metodologia
3. Temporalització
4. Dades quantitatives
5. Objectius generals i específics
6. Activitats realitzades
7. Coordinacions i traspàs d'informació.
8. Conclusions i propostes

1. PRÒLEG

El projecte Eines de Cultura, va sorgir a partir de les necessitats detectades des de la praxis de la Unitat de Treball Social Sa Miranda. La primera edició es va dur a terme a finals de desembre de 2003 fins març del 2004. Fins ara, s'ha anat actualitzant amb noves propostes i aquest any 2010 serà la setena edició.

Mitjançant les activitats que es duen a terme dins el projecte es vol reduir l'exclusió social que pateix la comunitat d'ètnia gitana que resideix al barri de Sa Penya.

Fins la darrer edició del 2009, el projecte "Eines de Cultura" s'ha centrat en cobrir les mancances educatives dels nens del barri de Sa Penya, exclusivament, on resideix una comunitat d'ètnia gitana.

A la edició del 2009, es varen incloure com a noves propostes: el treball en grup amb les mares dels nens/es que participen a Eines de cultura. I activitats de sensibilització cap a la comunitat gitana destinades a diferents sectors de la població

El Projecte Eines de Cultura reforça el procés socialitzador dels menors, intervé de forma íntegra amb les persones destinatàries (habilitats socials, alfabetització, hàbits, normes, límits...), amb la implicació dels diferents agents (família, escola i grup d'iguals) durant tot el procés educatiu.

La trajectòria d'aquesta iniciativa fa que valorem els resultats molt positivament, per el nivell de compliment d'objectius, la satisfacció del destinataris i altres agents socials (centres escolars, veïnats del barri, associació de gitanos, serveis socials d'atenció primària, etc.).

L'avaluació de les diferents fases del projecte "Eines de Cultura, valora aspectes quantitatius i qualitius a més d'ítems com l'aplicació, la continuïtat, la consecució d'objectius i les propostes de millora.

2. METODOLOGIA:

El Projecte Eines de Cultura proposa treballar aspectes com la prevenció, contenció i modificació en relació al hàbits educatius formals, no formals i informals.

Pel que fa a l'enfocament metodològic que es pretén donar al conjunt de les activitats que conformen el projecte, es proposa que la metodologia tingui les següents característiques:

- Ha de ser una metodologia participativa i activa.
- Coherent, intencional i cohesionada,
- Dinàmica i variada
- Espai proper, interactiu que va de lo individual a lo grupal.
- La metodologia ha de facilitar l' implicació i motivació personal dels participants en les activitats, mitjançant el diàleg, les opinions individuals i/o de petits grups reflexió,etc.
- La metodologia ha d' estimular la curiositat per l'aprenentatge i fomentar la cooperació.

La metodologia ha d'incloure eines adients dirigides a assolir els objectius, com ara:

- Full d'inscripció amb les dades personals, adreça, telèfon, targeta sanitària, autorització per les sortides, etc.
- L' assemblea: s'utilitza com a eina de treball amb tots el grups des dels més petits als grans, per tal de millorar les habilitats de comunicació dels menors.
- Economia de fitxes: Com a eina per millora del comportament dels menors i adquisició de hàbits i normes.
- Utilització dels racons pel estimular el joc simbòlic amb el grup de petits.
- Per les coordinacions internes com per les externes amb altres serveis implicats com ara EOEP, centres educatius... fent necessàries establir reunions

setmanals, per les coordinacions internes i quinzenals per les coordinacions externes.

- La planificació, avaluació i recollida d'informació sobre les diferents activitats que es duen a terme amb els menors, es realitza mitjançant documents de planificació on s'inclouen: dades d'identificació de l'activitat (a qui va dirigit, data, recursos necessaris, personal que la dura a terme, etc), objectius generals de l'activitat i els objectius específics dividits en dos blocs: objectius de coneixements i objectius de competències, una fitxa on es descriu l'activitat i s'avalua el compliment del objectius i un espai on es descriuen les principals incidències.
- L'observació directa i les intervencions individualitzades: els dies d'oci i temps lliure on es reuneixen tots els grups de nens a partir de 6 anys, l'educadora social realitza observació directa i registre de les conductes o aspectes que cal treballar amb més profunditat, així mateix es un espai que permet xerrades informals e individuals amb els menors que faciliten molt el treball educatiu.
- La intervenció comunitària és una eina bàsica en aquest projecte és per això que una vegada al mes una de les propostes d'activitat es planifica al barri dins dels espais públics com ara places, carrers peatonals , etc per tal de fer una intervenció comunitària destinada a conèixer, potenciar i valorar els recursos que ofereix el seu barri i la millora de les relacions veïnals
- Les sessions de treball s'han dut a terme en petits grups per poder atendre les necessitats, interessos i capacitats dels participants. Així s'han creat 5 grups diferenciats per edats distribuïts segons el caire de l'activitat de la següent forma:
 - Dos grups de 3-5 anys i tres grups de 6-13 anys pel reforç escolar.
 - Dels tres grups de grans es fan petits grups de 4 nens/es per les activitats d'informàtica.
 - A les activitats d'oci i temps lliure s'han ajuntat tots els nens/es de 6 a 13 anys.
 - I, finalment un grup per les dones.

3. TEMPORALITZACIÓ

El detall de la temporalització específica per cadascuna de les activitats plantejades ha estat el següent:

- Les activitats amb els menors de 6 a 13 anys és realitzaran de dilluns, dimarts i dijous de 16.00 a 20h. Deixant el divendres al mateix horari per oci i temps lliure
- Pel grup de 3 a 5 anys, es destinen dues hores setmanals, els dimecres a la tarda de 16-18h.
- Dues hores mensuals en horari de matí es destinaran al grup de mares.
- Dues hores setmanals el dimecres per taller d'informàtica de 18 a 20h

4. DADES QUANTITATIVES:

A l'edició 2008-2009 del Projecte la participació ha augmentat a tots els grups.

La participació total ha set de 43 boixos amb edats entre els 3 i els 13 anys i 11 dones d'ètnia gitana.

Segons els grups de treball establerts han participat de les activitats :

- Grup Lleons: edat de 3 anys: 11 boixos
- Grup Taurons: edats de 4 i 5 anys: 7 boixos
- Grup A: edats entre els 6-7 anys: 7 boixos
- Grup B: edats entre els 8 i 9 anys: 11 boixos
- Grup F: edats 10 i 13: 7 boixos
- Grup de dones: 11

5. AVALUACIÓ DELS OBJECTIUS GENERALS I ESPECÍFICS DEL PROJECTE:

De les diferents informacions recollides de les avaluacions que s'han realitzat durant les edicions anteriors d'aquest projecte i amb les informacions obtingudes aquesta edició podem determinar que s'han aconseguit objectius com:

1. Reducció de l'absentisme, augment de les escolaritzacions

Actualment, s'observa un augment de la taxa d'escolarització al nivell d'infantil el que suposa una prevenció de l'absentisme a l'etapa de escolarització obligatòria. A més ens confirma l'aprenentatge de les mares joves en quant a la importància de la assistència dels seus fills/es a l' escola.

L'ensenyament secundari és molt poc freqüentat pel conjunt d'alumnes gitanos, i més especialment per les nenes, en canvi si hem detectat aquest any la incorporació de alguns dels menors del barri als instituts amb una assistència bastant regular i una bona integració dins els centres educatius. Els menors matriculats als Instituts aquest any són de primer d' ESO es a dir, tenen 12 i 13 any ja que la majoria de les nenes als 14 anys presenten un alt índex de fracàs escolar i això fa que les famílies deleguin responsabilitats familiars amb elles i tinguin un abandonament prematur de l'escola.

2. El nivell educatiu, interès i motivació cap a l'estudi ha millorat gràcies a les classes de suport i de les tècniques d'estudi impartides al llarg de les diferents edicions del projecte. Encara que valorem que s'ha de continuar treballar molt aquest aspecte ja que l'absentisme que pateixen alguns d'aquests nens/es els hi dificulta tenir un bon seguiment del ritme escolar i facilita el fracàs escolar.

3. Eliminada en la pràctica totalitat la desescolarització i reduït l'absentisme escolar en els casos de risc, que ha passat de ser crònic a ser intermitent

4. Progrés en aspectes com la higiene personal, compliment de normes de grup, habilitats socials, habilitats manuals, gaudir de l'oci educatiu, desenvolupament de la creativitat, autoestima, psicomotricitat, etc.

6. ACTIVITATS REALITZADES :

- Amb els menors de 3 a 5 anys:

Amb els grups de petits s'ha treballat principalment amb l'assemblea i els racons per tal d'estimular el Joc simbòlic i les seves habilitats socials i de comunicació. Les assemblees s'utilitzen també per l'adquisició de pautes i normes de comportament ja que són consensuades pel grup el que facilita la comprensió i adquisició de les mateixes.

També s'ha treballat amb blocs temàtics coincidint amb les estacions de l'any fent activitats com ara murals, postals nadalenques, contes, els aliments...

A partir de l'elecció d'un animal (Lleons i Taurons) s'han realitzat diferents activitats destinades a consolidar el grup i millorar les relacions amb els iguals. També a través del animal s'han treballat els colors, les parts del cos, el carnestoltes i altres.

- Amb els menors de 6 a 13 anys:

Les activitats realitzades han estat dissenyades en funció de cinc blocs temàtics:

1. Crear un espai per fomentar i dotar als nens/es de bons hàbits d'estudi i motivació cap a l'escola.
Activitats relacionades: Organització de la sala, cura i manteniment del material i de la sala, tècniques d'estudi, concentració, habilitació de la biblioteca i manteniment de la mateixa, etc.
2. Potenciar el reforç escolar, l'estimulació del llenguatge i la motivació cap a la lectura.
Activitats relacionades: Classe setmanals de reforç escolar, activitats de lecto-escritura i foment de la lectura, iniciació a la informàtica, visita a l'exposició de l'energia, Jocs educatius de paraules com ara memory, Scatergoris gegant, conta-contes i titelles i jocs de taula.
3. Treballar les habilitats de comunicació, el treball en equip i la cooperació.
Activitats relacionades: dinàmiques grupals de habilitats comunicació assemblees setmanals, elaboració de murals, jocs cooperatius com ara gimcanes, elaboració i restauració en equip de diferents materials pels jocs antics, cine forum al centre...
4. Fomentar la imaginació, la creativitat i les destreses manuals i artístiques.
Activitats relacionades: Dibuix màgic, papiroflèxia, postals nadalenques, treball amb fang, taller de disseny i elaboració de la disfressa per carnestoltes, taller de pasta de sal, taller de reciclatge amb elaboració de objectes a partir de materials reciclats, collage de espuma de colors i collage de pasta...
5. Treballar les habilitats socials i l'autonomia dels menors

Activitats relacionades: Dinàmiques grupals i jocs per treballar les habilitats socials, taller de cuina, alimentació i higiene, activitats de temps lliure dirigit...

6. Adquisició i millora de normes de convivència tant en espai oberts com dins les aules.

Activitats relacionades: Jocs al carrer al barri, dinàmiques sobre l'ús dels espais públics i del local on es porten a terme les activitats, sortides al cine, a berenar, a Aguamar, i a La Casita Verde, cura i manteniment tant de la sala com del material, economia de fitxes...

o Amb el grup de dones:

- Tallers i dinàmiques educatives: intervenció social grupal.
- Xerrades educatives informals: temàtiques concretes com ara alimentació, pautes educatives, salut infantil....
- Activitats d'orientació laboral: destinades a treballar aspectes bàsics d' inserció laboral com: fer un cv, l'entrevista, recursos de recerca... i a donar informació actualitzada de cursos de formació oferts al municipi.

7. COORDINACIONS I TRASPÀS DE LA INFORMACIÓ:

Es considera molt important en aquest projecte i amb la finalitat d'assolir els objectius plantejats una bona coordinació tant interna de l'equip executor del projecte i l'equip d'intervenció dels casos com ara les coordinacions externes amb els diferents centres educatius, EOEP, el Servei de Protecció de menors, centres de salut...

Per tal de facilitar aquestes comunicacions s'han establert reunions quinzenals amb els centres educatius on es recullen diferents informacions sobre assistència dels menors a l'escola, higiene, alimentació, tasques escolars...L'educadora social del Projecte es reuneix amb l'equip de l'EOEP i en alguns casos les tutores, cap d'estudis, PT o mestre d'atenció a la diversitat. S'han realitzat un total de 26 reunions algunes de les quals han set específiques de menors en risc.

Per altre banda l'equip executor del Projecte es reuneix dues hores setmanals per planificar, intercanviar informacions i dissenyar les activitats.

Amb altres serveis com ara el Servei de Protecció de menors s'han fet 5 reunions específiques per aquells casos de més risc.

S'han elaborat alguns materials com ara fitxes i registres per tal de portar un seguiment exhaustiu de l'assistència i altres aspectes en determinats casos. Aquestes fitxes de registre s'han omplert per part de les escoles setmanalment i han set enviades setmanalment a l'educadora del Projecte.

8. AVALUACIÓ I PROPOSTES

Al projecte Eines de Cultura han participat un total 43 de nens/es i 11 adults. Atenent a la alta participació per part dels menors i la cooperació de les famílies en activitats puntuals, com ara el grup de mares, és considera que el projecte té una bona acollida entre la població destinatària.

Mitjançant les activitats i el treball realitzat s'han observat millores en el comportament dels menors i amb les relacions entre iguals. Si bé el seu nivell acadèmic augmenta paulatinament es considera positiu el reforç escolar que es duu a terme perquè ha millorat la concentració i s'ha fomentat l'hàbit d'estudi.

Les propostes d'oci i temps lliure s'han realitzat majoritàriament aprofitant els espais i recursos existents al propi barri; es valora com una experiència molt positiva perquè s'han treballat aspectes d'educació cívica dins el seu propi entorn facilitant una reflexió autocrítica dels menors sobre la realitat del barri. També ha permès als menors conèixer i utilitzar recursos com ara el Casal de Joves.

Es destaca la participació i implicació de les famílies d'alguns menors en sortides i activitats puntuals, fet que ha facilitat treballar amb les mares pautes i habilitats per millorar aspectes de la cura i el benestar dels seus fills i millorar la relació amb les famílies. També destaquem la bona acollida que va tenir el grup de mares, on a les primeres sessions varen tenir una participació molt alta i una bona actitud per part de les dones que ha facilitat les intervencions familiars que es duen a terme per part de l'equip d'intervenció.

Valorem molt positivament les activitats de sensibilització, que han ofert una oportunitat de apropar l'escola als barris i ha permès que els mestres i altres professionals coneguin l'entorn i la cultura dels seus alumnes. També ha set una oportunitat pels nens/es d'aprofundir en la seva pròpia cultura i d'aprendre i reconèixer els monuments que són Patrimoni de d'humanitat del barri on viuen. La participació va ser alta i el grau de satisfacció dels participants ha estat elevat. Els nens també valoren molt positivament l'activitat.

Finalment l'espai que proporciona el Projecte Eines de Cultura afavoreix la comunicació i el seguiment continuat dels menors, expressament dels casos de risc, i facilita les intervencions socioeducatives.

Com a propostes per l'any proper es valora fer A la propera edició del projecte inclourem les següents propostes noves:

- Taller de conta-contes, titelles i foment de la lectura pels nens/es de 3 a 6 anys
- Taller de teatre i clown pels menors de 6 a 11 anys,
- Taller d'expressió corporal i dansa pels menors amb edats de 11 a 13 anys
- Treball comunitari al barri: juntament amb les associacions de veïns existents als barri de la Marina i Sa Penya intentarem que els menors i les seves famílies participin

activament en les diferents activitats culturals que duen a terme dins el barri aquestes associacions (Mostra de Creativitat, Festes del barri, Mercat medieval...)

També facilitarem informació, contacte i facilitarem l'accés amb aquelles federacions i/o entitats que ofereixen activitats esportives com ara equips de futbol o altres esports que'ls puguin interessar dins el municipi.

Amb el grup de mares es valora poder reprendre les activitats i enfocar-les de cara a millorar les seves habilitats i capacitats laborals i formatives ja que són dones joves, amb possibilitats de treballar però que han abandonat els estudis abans de finalitzar els cicles i per tant no tenen cap formació reglada i això dificulta molt la possibilitat d'inserció laboral.